

Status og råd

Norge, Sverige og Danmark har ikke eget sjøkrepestokt i Skagerrak eller Norskerenna, og fangstraten fra fiskeriene brukes for å vurdere bestandsutviklingen. Man tenker seg at forandringer i fangstraten reflekterer forandringer i bestandsnivået, men forandringene kan også skyldes økt fangbarhet, for eksempel grunnet redskapsutvikling. Dermed er det vanskelig å si noe om den historiske utviklingen av sjøkrepsbestanden i Skagerrak. Videre skyldes nok økningen i fangstraten i Norskerenna tidlig på 1990-tallet heller forandringer i den danske flåten enn en voksende bestand.

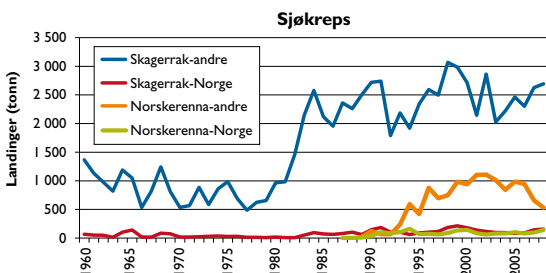
De senere årene speiler fangstratene i større grad utviklingen i sjøkrepsbestandene. Siden midten av 1990-tallet har bestandene svingt rundt et stabilt nivå. Reproduksjon måles ikke direkte, men mengden småkreps som kastes på havet igjen under fisket, brukes som et grovt estimat. I 2007 var mengden utkast stor i Skagerrak, noe som tyder på god rekruttering. Siden bestandene ser ut til å være stabile og uten tegn på overbeskatning, konkluderer ICES med at fisket er bærekraftig. På grunn av usikkerheten i de tilgjengelige data, tallfester ikke ICES noen kvote, men anbefaler kun at dagens innsats ikke økes.

Den sikreste metoden for å estimere størrelsen på sjøkrepsbestander er å telle krepsenhuler på bunnen ved hjelp av undervannsvideo.

Fiskeri

Sjøkrepsbestanden i Skagerrak fiskes av Norge, Sverige og Danmark, små fangster tas også av Tyskland. Danmark og Sverige dominerer fisket. Norge fisker ikke i Kattegat. Bestanden i Norskerenna fiskes av Norge og Danmark. Danskene har stått for 80–90 prosent av landingene de siste årene, men i 2008 sank deres andel til 75 prosent. I tillegg finnes det et lite britisk og svensk fiske her. I 2008 ble det landet 4 860 tonn sjøkreps fra Skagerrak og Kattegat. Dette er en økning fra 2007. Fra Norskerenna ble det kun landet 675 tonn, det laveste tallet på tretten år.

De norske landingene fra Skagerrak minket jevnt fra 1999 til 2005. Deretter snudde trenden, og landingene økte hvert år frem til 2008 da 158 tonn ble landet (figur). I 2009 ser det ut til at trenden har snudd igjen, med et foreløpig tall på 127 tonn. I Norskerenna økte også de norske fangstene i tidsrommet 2006–2008 (142 tonn). Foreløpige tall for 2009 er 136 tonn. Landingene de to siste årene er blant de største i hele tidserien tilbake til 1987. Norge fisker også små kvanta fra det sentrale Nordsjøen. Dette utgjorde mellom 10 og 60 tonn i perioden 2001–2006. De to påfølgende årene ble det kun landet 1–2 tonn herfra. Sjøkreps fiskes med teiner og sjøkrepsstrål. En del tas også som bifangst i rekestrål.

Sjøkrepslandinger fra Skagerrak og Norskerenna fordelt på Norge og andre land. I Skagerrak fisker hovedsakelig Danmark og Sverige, mens Danmark tar det meste av fangstene i Norskerenna. Kilde: ICES, Fiskeridirektoratene i Norge og Danmark og Sveriges Fiskeriverk.

Kontaktperson: Guldborg Søvik | guldborg.soevik@imr.no

NORDSJØEN/SKAGERRAK

Sjøkreps – *Nephrops norvegicus*

Andre norske navn: Bokstavhummer, keiserhummer, rekekonge

Familie: Nephropidae

Maks lengde: 24–25 cm

Levetid: Opptil 15 år

Leve- og gyteområde: Vestlige Middelhavet og Nordøst-Atlanteren fra Marokko til Lofoten

Gytedispunkt: Om sommeren

Føde: Krepsdyr, bløtdyr, børstemark og åtsler

Særtrekk: Sjøkreps gjemmer seg i hulene sine på dagtid, og eggbærende hunner går sjelden ut. Fangstene varierer derfor gjennom døgnet og domineres av hanner.

Nøkkeltall:

KVOTERÅD 2009 OG 2010 (råd gis for to år av gangen): Skagerrak/Kattegat: Nåværende høstingsnivå ser ut til å være bærekraftig. Norskerenna: Nåværende høstingsnivå bør beholdes.

SISTE ÅRS KVOTE, TOTAL OG NORSK: Totalkvotet i Skagerrak/Kattegat (2008 og 2009): 5 170 tonn. Dansk kvote i norsk sone i Norskerenna (2008 og 2009): 1 300 og 1 200 tonn. Ingen norske kvoter.

SISTE ÅRS FANGST: Skagerrak/Kattegat (2008): 4 860 tonn, norsk: 158 tonn (fra Skagerrak). I Norskerenna (2008): 675 tonn, norsk: 142 tonn. NORSK FANGSTVERDI: 26,6 mill. kroner (2008)

Fakta om bestanden:

Sjøkreps finnes i Middelhavet og i Nordøst-Atlanteren, fra Marokko til Lofoten, og rundt Island og Storbritannia. Arten lever på 20–800 m dyp, på bløtbunn av sandblandet mudder eller leire hvor den graver huler inntil 20–30 cm ned i sedimentet. Voksne sjøkreps er stedbundne. I hvor stor grad de frittflytende larvene spres mellom bestandene vet man lite om. Sjøkrepsen har en blekoransje farge. Navnet *Nephrops*, "nyreøyne", kommer fra de nyreformede øynene. Hunnen gyter om sommeren og bærer de 1 000–5 000 eggene under halen i 8–9 måneder. Larvene driver fritt i sjøen i 11–60 dager før de bunnslår. Om dagen gjemmer sjøkrepsen seg i hulen sin, mens den jakter om natten. Sjøkrepsen er altetende og tar krepsdyr, bløtdyr og børstemark så vel som åtsler. Selv blir den spist av mange arter bunnfisk, for eksempel torsk. Forekomst av sjøkreps i Middelhavet og Adriaterhavet viser at arten trives under relativt høye temperaturer og derfor trolig kan tilpasse seg eventuelle temperaturøkninger i dens mer nordlige leveområder.